Nr. 288. ROK 1844. PONIEDZIAŁEK 16 GRUDNIA.

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie na trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACYE METEOROLOGICZNE.

Dzień	Godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryz.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psychometr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne różne uwagi
14	6	27" 3. 170	— 2, 9	1, 57	WPnWschodni wicher	Pochmurno	
	2	2, 878	— 1, 0	1, 75	Pn.Wschodni słaby	,,	
	10	2, 888	— 3, 7	1. 38	,, średni	,,	
15	6	3 261	— 4, 8	1, 29	WPnWschodni wicher	Pochmurno	Mgła
	2	3, 559	— 1, 1	1. 71	Pn. Wschodni ,,	Pochmurno	Mgła
	10	4, 275	— 2, 5	1, 61	WPn.Wschodni ,,	Chmury	Mgła

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

W N. 292 z d. 12 Grudnia r. b. uprzywilejowanéj Gazety Szlązkiéj w Wrocławiu wychodzącéj, czytamy następującą wiadomość z Wolnego Miasta Krakowa. »Listy z Krakowa »wzmiankują o wzburzeniu, które się w klassie »włościan téj małéj Rzeczypospolitéj objawia. »A lubo powody panującego między włościanami nieukontentowania dosyć są widoczne, znajdują się jednak i tacy, którzy to zamachom »komu innemu przypisują. Cokolwiek bądź, »urządzenie stosunków włościańskich w Okręgu »Miasta Krakowa jest koniecznem i jak donoszą, obecnie zajmuje się Kommissya, przygotowaniem pod tym względem projektu « Zostawilibyśmy bez odpowiedzi powyższy artykuł, nawet cienia prawdy pozbawiony, gdybyśmy się nie obawiali, że mogliby się znaleść dosyć łatwowierni, którzyby stan naszych włościan za rzeczywiście taki uważali, w jakim go Gazeta Szlązka przedstawia. Możemy przecież zapewnić że w małéj naszéj krainie, włościanie nie tylko nie okazują nic takiego, z czegoby domniemywać się można o ich nieukontentowaniu, a tém mniéj o rzuconém nasieniu szalonego komunizmu, ale owszem nie mieliby żadnego do nieukontentowania powodu. Mimo sprężystości, władz miejscowych, nigdzie żaden ślad bezrozumnéj propagandy do ich wiadomości nie doszedł. W Okręgu W. M. Krakowa, we wszystkich dobrach skarbowych i duchownych, włościanie są usamowolnieni, w dobrach zaś prywatnych, uważani w obliczu prawa, na podstawie wyraźnéj lub domniemanéj umowy za dzierżawców, opłacają dzierżawę swoją bądź pieniądzmi, bądź osobistemi posługami Stosunki więc włościan obok troskliwéj opieki Rządu, nie są uciążliwe. Nieznane są w krainie naszéj narzekania na brak zarobków i na trudność wyżywienia się. Ustępuje szybkim krokiem nałóg pijaństwa, ta główna ubóstwa włościan przyczyna i spodziewać się należy, że obok usiłowania Rządu w zaprowadzeniu stosownéj oświaty przez upowszechnienie szkół początkowych, wkrótce ich dobre mienie zakwitnie. Należyte obchodzenie się właścicieli dóbr z włościanami, nie daje powodów do skarg z ich strony, a jeżli niekiedy postępowaniem dzierżawców wsi prywatnych, takowe wywoływane bywają, opieka Rządu zasłania ich od przeciążeń. Nie zachodzi potrzeba nowego urządzenia stosunków włościańskich, bo te w dobrach skarbowych i duchownych, mianowicie po zniżeniu czynszów w r. 1834 są już z zadowolnieniem włościan przez byłą Kommissyą włościańską urządzone, a w dobrach prywatnych na dobrowolnych opierają się układach i dla tego nie wiadomo z jakiego źródła Gazeta Szlązka powzięła wiadomość o Kommissyi zajmującéj się projektem nowego urządzenia włościan, o któréj my tu wcale nic nie wiemy.

Wiadomości zagraniczne.

— *Warszawa* 11 *Grudnia.* —

JW. Tajny radca, senator, Antoni Wyczechowski, dyrektor główny prezydujący w Kommissyi rządowéj sprawiedliwości, członek rady administracyjnéj, kawaler orderów św. Anny 1éj kl. i św. Stanisława 1éj kl., zakończył wczoraj życie o godz. 8éj wieczór.

— *Petersburg* 2 *Grudnia.* —

P. Minister oświecenia z d. 21 pazdz., oz-

najmił p. sprawującemu obowiązki towarzysza ministra sprawiedliwości. że N. Cesarz Jmć Najwyżéj rozkazać raczył, zaliczonego do ministerstwa oświecenia radcę honorowego, hrabiego Adama Gurowskiego, z powodu ucieczki jego za granicę, wykreślić ze służby.

Ogłoszono konwencyę Dworów rossyjskiego i portugalskiego, na mocy któréj poddani cesarstwa rossyjskiego i królestwa polskiego, przy obejmowaniu i wywożeniu spadków w królestwie portugalskiem, i nawzajem poddani królestwa portugalskiego przy obejmowaniu i wywożeniu spadków w cesarstwie rossyjskiem i królestwie polskiem, nie ulegają żadnemu osobnemu poborowi. (Konwencya ta, podpisana w Petersburgu 3 maja r. b. przez pełnomocnika N. Cesarza Wszech Rossyj, hr. Nesselrode i pełnomocnika N. Królowéj portugalskiéj Borges, została potwierdzona przez N. Cesarza d. 8 lipca b r.)

— *Wiedeń* 25 *Listopada.* —

Nasza gazeta Dworska ogłasza okólnik rządowy, przepisujący urządzenia do kotłów parowych wszelkiego rodzaju, aby je od pęknięcia zabezpieczyć.

Kupiec tutejszy Herman Todesco, właściciel dóbr ziemskich i znacznych fabryk, jeden z najznakomitszych mężów giełdy naszéj umarł wczoraj. Papiery jednak nie spadły, i owszem podniosły się, ponieważ sukcessorowie zmarłego zapewnili: że znaczną ilość posiadanych papierów publicznych tylko zwolna wyprzedawać będą.

— *Paryż* 30 *Listopada.* —

Dwór uda się dnia 12 grudnia do Fontainebleau, gdzie dnia 15 oczekiwani są xstwo Aumale. Król miewa codzień konferencye z marszałkiem Bugeaud. I xiążę Nemours ma częste schadzki z marszałkiem.

Rząd nie otrzymał jeszcze wiadomości o przywróceniu do rządów królowéj Pomare. Sądzą, że ta wiadomość nie nadejdzie jak za miesiąc.

Zawiązane z Anglią układy względem zmiany traktatu o prawie przeglądania okrętów, nie wydały, jak się zdaje, żadnych rezultatów. Hr. Aberdeen miał oświadczyć hrabiemu St Aulaire, że pomimo najlepszych chęci, o żadnéj zmianie nie można myślić, gdyż parlament nie zezwoliłby na to.

Xżęta Aumale i Joinville przybyli d. 19 b. m. o god. 8 wieczór do Neapolu. Jeszcze tego samego wieczora udali się xżęta do teatru San Carlo, gdzie właśnie było uroczyste przedstawienie z powodu imienin królowéj wdowy. Za swem ukazaniem się powitani zostali przez liczną publiczność radosnemi okrzykami. Nazajutrz rano 101 wystrzałów działowych z bateryj, na które francuzkie okręty odpowiadały, zawiadomiły o ich przybyciu. D. 25 miały się odbyć zaślubiny w letnim zamku xięcia Salerno. Po zaślubinach obaj xżęta mają pozostać przez tydzień, tak że około 5 lub 6go przybędą do Marsylii.

Doniesienia hrabi Bresson o stanie polityki w Hiszpanii są coraz bardziéj zatrważające. Jednocześnie nalega ten dyplomatyk na to, aby jak najprędzéj mógł być z swéj dotychczasowéj posady odwołanym. Ministerstwo przychyla się do tego żądania, prosiło jednak hrabiego, aby zaczekał dopóki mu nie wyszuka stósownego następcy. Glücksberg ma wprawdzie wiele za sobą głosów; ale pan Guizot pragnie umieścić na téj ważnéj posadzie doświadczeńszego i w służbie osiwiałego dyplomata. Udano się do p. Salvandy, ale ten od niejakiego czasu okazuje pewną oziębłość, którą sobie z téj okoliczności wytłomaczyć można; że wierzy w blizki upadek ministerstwa z dnia 29 październiku i liczy na to, iż otrzyma udział w zarządzie, jeżeli się stronnictwu pana Molé uda osiągnąć ster rządu. Nawet u dworu panuje obecnie niejaka niechęć ku gabinetowi, którego nie sądzi być zdolnym do przeprowadzenia kwestyi dotacyjnéj tak, jak sobie tego życzy. Wszystkich więc oczy zwrócone są na marszałka Bugeaud, który w każdym razie zdaje się być przeznaczonym na następcę podeszłego marszałka Soult. Zresztą ostatni od kilku tygodni nie okazuje chęci wystąpienia z gabinetu. Thiers ubiega się o przyjaźń marszałka Isly i już podobno od dwóch lat poufną z nim utrzymuje korrespondencyę.

Pan Villemain znowu otrzymał polecenie ułożenia mowy tronowéj na zagajenie izb.

Xiężna Orleans żyje ciągle w cichéj samotności. Na przyszłą wiosnę odwiedzić chce Niemcy, jeżeli zdoła przemódz na sobie, aby się na niejaki czas oderwać od syna swego, hrabi Paryża, który, stósownie do woli króla, nie może Francyi opuścić.

List z Tunis pod dniem 18 b. m. donosi, że dnia 10 niejaki Dymitri, rodem grek, który tam posiada kawiarnię pod znakiem *Minerwa* bardzo odwiedzaną przez kupców miasta, gdy żądał od jednego araba zapłaty za to co wypił, tak ciężko został przez niego raniony, że w godzinę umarł. Obecni europejczykowie ujęli mordercę i zaprowadzili do konsula francuzkiego, p. Lagau, który go odesłał do naczelnika policyi z żądaniem bezzwłocznego ukarania. Gdy temu żądaniu nie uczyniono zadosyć konsul udał się do samego beja, który także się wykręcał, mówiąc że świadectwo muzułmanów jest potrzebne, gdyż zmarły nie uczynił przed swym zgonem formalnego oświadczenia przeciw mordercy, to jest, że dwóch maurytańskich notaryuszów nie było sprowadzonych do niego, aby przyjąć jego oświadczenie; żaden także Maur nie był przy jego zamordowaniu. Pan Lagau twierdził jednak, że brak protokułu pochodzi ze złéj woli naczelnika, który mógł na czas posłać notaryuszów, gdyby był chciał, jak to od niego żądano. Nadto utrzymywał konsul, że świadectwo obecnych europejczyków było dostateczne, oświadczył zarazem formalnie, że jeżeli morderca natychmiast nie będzie osądzony i ukarany, on zdejmie swą

banderę i uda się na fregatę *Asmodée*. Na to oświadczenie Bej stał się powolnym i morderca został stracony.

— *Konstantynopol* 9 *Listopada.* —

Sir Stratford Canning uważany jest za niewinną przyczynę usunięcia Rifaat-Paszy, ministra spraw zagranicznych. Albowiem ambasador angielski, doręczając sułtanowi pismo królowéj swojéj, uwiadamiające go o narodzeniu się xięcia Alfreda, wyraził się niekorzystnie o złem kierowaniu sprawami publicznemi przez Dywan, wskutku czego Riza-pasza, chcąc zaspokoić zatrwożonego przez to sułtana, jak najśpieszniéj przedstawił usunięcie ministra spraw zagranicznych, a mianowicie w jego miejsce, Szekib Efendego, który jest prostem narzędziem Riza Paszy.

— *Dnia* 13 *Listopada.* —

W tych dniach zaszły tu liczne zmiany w zarządzie. Pomiędzy innemi szwagier sułtana, Fethi Ahmed Pasza, prezes rady państwa, został z urzędu złożony i przez dotychczasowego prezesa rady wojennéj, Sulejmana Paszę, zastąpiony.

Dawniejszy W. admirał Tahir pasza mianowany został gubernatorem Adryanopola, a jego poprzednik, Osman Nuri Pasza, wielkorządcą Bośnii.

W Wornik Wołoszczyzny, Stir-Bej, udał się d. 8 w dalszą podróż do Grecyi i Włoch.

Donoszą z Bejrutu w Syryi: Seriaskier Namik Pasza wyruszył ku Damaszkowi a równocześnie i morzem przybywają tu wojska, mające obsadzić miasta Saidę, Tripoli i Bejrut.

Omer Pasza powrócił znowu do Albanii, gdzie rekrutowanie odbywa się teraz bez trudności. Znowu 3. do 4000 rekrutów z Albanii znajduje się w saloniki, mimo to jednak spokojność jeszcze zupełna niepowróciła. Niedawno zgromadziło się znowu z Debres 1000. buntowników w wąwozie w okolicy Mati, na lewym brzegu rzeki Drin. Seriasker działa przeciwko nim, ale dotąd niewiadomo z jakim skutkiem.

Tachir Pasza, który już kilka razy był w. Admirałem, ostatniemi zaś czasy w taką popadł był niełaskę, że mu zakazano z domu swego wychodzić, został nagle onegdaj mianowany Gubernatorem Adryanopola. Czego się może spodziewać prawdziwy przyjaciel Turków po mianowaniu Tachira Paszy, dla losu tamecznych mieszkańców, czego się może spodziewać dla losu Adryanopolskich Turków i chrześcian, którzy teraz podlegli są barbarzyńskiéj jurysdykcyi człowieka, który syna swego własną ręką zabił, który jako kommendant Dardanellów odznaczył się przez liczne samowolne stracenia przedsięwzięte w krótce potem, jak człekolubna wola Reszyda Paszy objawiła się w hattiszeryfie z Guilhaný. Tahir Pasza rozpoczął swój zawód jako rozbójnik morski, i przebywał przez niejaki czas we Włoszech, gdzie się nauczył po włosku. W czasie zajęcia Algieru przez francuzów, z oddziałem floty wysłany został przez portę z poleceniami do tamecznego Beja, nie mógł jednak swego poselstwa dopełnić, gdyż nie dozwolono mu wylądować a nawet zabrano go do Marsylii. — Działania jego w Kandyi, w zimie r. 1041, w świeżéj są jeszcze pamięci.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 15 *do dnia* 16 *Grudnia.*

Wodzicki Franciszek hr.; Laskowski Alexander ob., Michałowski Henryk, Panusiewicz Filip, Słaski Adam ob., Bennecke Herman, Skolarski Ludwik, Ćwikliński Franciszek, Malski Dominik ob., Błeszyński Wiktor, Popiel Wacław ob., Stradomski Roch, Greffer Wilhelmina, Wandt Karolina, Stępkiewicz Zuzanna, Michałowski Adam ob., Haromza Józef, Grodzicki Franciszek ob., Nalepiński Józef, Hantschel Julia, Gostkowska Izabella ob., Dygasiński Jan, Szczepanowski Franciszek ob. Perski Tymoteusz, Srednicka Maryanna, Stanko Józef; Siedlecki Antoni, Bednarski Józef ob., Walicki Walenty, Niemczykiewicz Maciéj ob., z Polski; — Cast lioard Adolf konsul sardyński z panią Teressą, Bruno, Drohojewski Maxymilian ob., Dunkel ob.; de la Forte Jan, Cassini hr. konsul ces ros.; Petryczyn ob., z Galicyi; — Dydyński Piotr, Iżycki Józef, Maryjewski Stanisław, Iżycki Henryk ob., Rosiński Stanisław, do Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Gagatnicki Józef ob., Wawrzycka Justina, Męciński Stanisław ob., Cassini hr. konsul ces. ros., Brykner Iwan, do Polski; — Zubrzyski ob., do Galicyi; — Simson, Knab Mikołaj, Wereszyński Jakób, Wołowski, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

Nro 10,001

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI
W SENACIE RZĄDZĄCYM

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości, że w myśl uchwały Senatu Rządzącego z dnia 25 Listopada r. b. N. 5829 odbywać się będzie w biórach Wydziału publiczna *in minus* licytacya przez sekretne opieczętowane deklaracye, na dostawę materyałów żelaznych do fabryk Rządowych w r. b. potrzebnych, według wzorów w oddziale budownictwa będących; a to przez odstąpienie procentu od należytości na podstawie następujących cen przypadających

1) Kopa jedna szpernali 12 calowych po złp. 8; 2) kopa jedna szpernali 10 calowych po złp. 5 gr. 20; 3) kopa jedna szpernali 8 calowych po złp. 3 gr. 21; 4) kopa jedna szper-

nali 6 calowych po złp. 2; 5) kopa jedna największych bretnali po złp. 1 gr. 8; 6) kopa jedna całych bretnali po gr. 25; 7) kopa jedna trzy ćwierci bretnali po gr. 23; 8) kopa jedna pół bretnali po gr. 14; 9) kopa jedna największych gontali po gr. $10\frac{4}{5}$; 10) kopa jedna mniejszych gontali po gr. $9\frac{3}{5}$; 11) kopa jedna najmniejszych gontali po gr. 8; 12) drutu sufitowego kółko 7 funtów ważące po złp. 5 gr. 25 czyli funt po 25 gr; 13) drutu do pieców kółko 7 funtowe po złp. 5 gr. 15 czyli funt po $23\frac{1}{4}$ gr; 14) tysiąc gwoździ sufitowych większych po złp. 4 gr. 15; 15) tysiąc gwoździ sufitowych mniejszych po złp. 3, 16) blachy lanéj składanéj funt po gr $5\frac{1}{2}$; 17) blachy lanéj nieskładanéj i zrustów funt po gr. $4\frac{1}{2}$; 18) centnar żelaza kutego polskiego po złp 31; 19) centnar żelaza kutego szlązkiego po złp. 33. Deklaracye składane być winny na ręce Senatora w Wydziale Prezydującego aż do dnia 31 b. m. i r. do godziny 2 z połudn[ia] w formie niżéj wyrażonéj, na *vadium* każdy deklarant złożyć winien w kassie główn[é]j kwotę zł. 500 które to złożenie taż kassa na wierzchu deklaracyi poświadczy. Warunki licytacyi w biórach Wydziału przejrzanemi być mogą.

Wzór do Deklaracyi.

Na skutek obwieszczenia przez Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w dniu 6 Grudnia r. b. N. 10,001 wydanego, oświadczam niniejszą deklaracyą jako obowięzuję się dostawiać materyały według widzianego przezemnie wzoru, jakie w r. b. do fabryk Rządowych potrzebne będą, w obwieszczeniu licytacyi szczegółowo wytknięte, według warunków kontraktu przez Senat Rządzący do Nru 1491 w r. b. zatwierdzonego, przezemnie przejrzanych i i zrozumianych, odstępując od należytości na podstawie cen Dziennikiem Rządowym ogłoszonych przypadać mogacéj procent (tu wyrazić stopę procentu jaką deklarant odstąpi). Zaświadczenie kassy głównéj, jako *vadium* złożyłem znajduje się na wierzchu deklaracyi zamieszczone, i proszę o nakaz zwrotu tegoż w razie nieutrzymania się (tu wyrazić na czyje ręce *vadium* wydane być ma) daléj wypisze deklarant datę imie i nazwisko, i miejsce zamieszkania.

Ostrzega się iż deklaracya winna być napisaną wyraźnie, bez przekreśleń, warunków, lub zastrzeżeń, a to pod jéj nieważnością, na wierzchu zaś tejże aby napisane było: »Deklaracya do licytacyi na dostawę materyałów żelaznych do fabryk Rządowych w r. b potrzebnych, stosownie do obwieszczenia przez Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi w dniu 6 Grudnia r. b. N. 10.001 uczynionego.« Obok czego ma się mieścić poświadczenie kassy głównéj na złożone *vadium*.

Kraków d. 5 Grudnia 1844 r.

Senator Prezydujący.

KOPFF.

Referendarz L. *Wolff.*

Nro 10 000

WYDZIAŁ SPRAW WEWNĘTRZNYCH I POLICYI W SENACIE RZĄDZĄCYM.

Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.

Podaje do powszechnéj wiadomości że w myśl uchwały Senatu Rządzącego z dnia 25 Listopada r. b. Nro 5.828 odbędzie się w biórach Wydziału licytacya *in minus* przez opieczętowane deklaracye na ręce Senatora w Wydziale Prezydującego w dniu 31 b. m. i r. do godziny 2 z południa składać się mające, na dostawę kamienia łamanego wapiennego do fabryk Rządowych w r. 1845 potrzebnego, a to pod warunkami przez Senat Rządzący przy uchwale na początku powołanéj zatwierdzonemi, według których cena do pierwszego wywołania za dostawę jednego sążnia złp. 26 gr. 15 naznacza się. Chęć licytowania mający złoży w kassie głównéj *vadium* w kwocie złp 500 która toż złożenie na wierzchu opieczętowanéj deklaracyi poświadczy. O innych warunkach w biórach Wydziału wiadomość powziętą być może.

Wzór do Deklaracyi.

W skutek obwieszczenia Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi z dnia 6 Grudnia r. b. Nro 10,000 względem odbywać się mającéj licytacyi na dostawę kamienia do fabryk Rządowych w ciągu roku 1845 składam niniejszą deklaracyą, iż dostawy rzeczonéj za kwotę (tu wyrazić za jaką kwotę dostawy jednego sążnia podejmuje się) od jednego sażnia podejmuję się, i takową według warunków przezemnie przejrzanych i zrozumianych w zupełności i jak najakuratniéj uskutecznić będę. Zaświadczenie kassy głównéj na złożone *vadium* na wierzchu niniejszéj deklaracyi jest zamieszczonem. (Następnie deklarant położy datę, imie i nazwisko.

Ostrzega się ażeby deklaracye pisane były wyraźnie bez przekreśleń poopraw lub zastrzeżeń, niemniéj iżby kładziono na nich datę i podpisy dokładnie, a to pod nieważnością, na wierzchu zaś opieczętowanéj deklaracyi zamieszczone być winno: »Deklaracya w przedmiocie licytacyi przez Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi pod dniem 6 Grudnia 1844 r. Nro 10 000 na dostawę kamienia do fabryk Rządowych w ciągu roku 1845 potrzebnego ogłoszoné,« tudzież poświadczenie kassy głównéj na złożone *vadium*.

Kraków d. 6 Grudnia 1844 r.

Senator Prezydujący

KOPFF.

Referendarz L. *Wolff.*